

jati ho za drahý peníz v cizím domě. Totéž platí však i o nájemci. Náklad na přesídlení, jež musí nésti nájemce, není jedinou ujmou, na níž tu dlužno vzít zřetel; zejména sluší uvážiti, že všechny obavy, s nimiž je spojeno zrušení smlouvy pro nájemce, tíží v případě, že nájemní smlouva zůstane v platnosti, i pronajimatele a naopak, takže nelze ani na jedné ani na druhé straně mluvit o nepoměrně větší ujmě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu.

Důvody:

Ustanovení § 7 odst. 2 č. 5 nařízení ze dne 20. ledna 1918 č. 21 ř. z. k ochraně nájemníků, jednající o přípustnosti výpovědi z důležitých důvodů, slušno jako výjimečné ustanovení vykládati způsobem obmezujícím. Podle toho jest pokládati za důležitý důvod k výpovědi jen, když pronajimatel potřebuje sám nutně celého předmětu nájmu, nikoli však i tehdy, potřebuje-li jen poměrně nepatrné jeho části. V posléz uvedeném případě bylo by lze pronajimateli přiznati oprávnění k výpovědi zajisté jen tehdy, kdyby nemohl jiným způsobem uspokojiti svou nutnou potřebu. V daném případě jest zjištěno, že bylo se žalobcem ujednáno, že bude žalovaným dána výpověď z bytu v jeho domě, aby jeho švakrová, pokud se týče její manžel byt tam najali, a že manželka žalobcova u nich obdrží pokoj a bude spolupoužívatí kuchyně. Z toho plyne, jak právem uvádí odvolací soud, že žalobce nepotřebuje nutně celého bytu žalovanými najatého pro sebe, pokud se týče pro svou rodinu. Náhled prvního soudu a žalobcův, že tento oklikou, pomocí své švakrové může sobě, pokud se týče své rodině, zajistiti ve svém domě byt, jeví se neodůvodněným, poněvadž zde právě není předpokladu citovaného § 7 odst. 2 č. 5, že totiž žalobce sám nutně celého bytu potřebuje, ostatně by mohl nastati i případ, že žalobcova švakrová neb její manžel, najmou-li byt, manželce žalobcově vůbec žádný pokoj nepřenechají. Žalobce v řízení před první stolicí vůbec netvrdil a nenabídl důkazu o tom, že by jiným způsobem nemohl pro manželku a dítě dosíci používání nějakého pokoje v místě, nepodař totiž důkazu, náležejícího mu dle § 7 odst. 3 cit. nařízení, že jest zde důležitý důvod k výpovědi a že mu ze zachování nájemní smlouvy v platnosti vzejde nepoměrně větší ujma než žalovaným z výpovědi. Otázky, zda by žalobce mohl ve svém domě dáti výpověď z menšího bytu, nelze rozebírat, ježto jest pro tento spor nerozhodnou. Nové vývody dovolání, že manželka a dítě žalobcovo mají u jeho švakrové dojíti potřebné péče a že by žalobce byl nyní po svém návratu z válečné služby nucen žalovaným dáti opět výpověď, nemohou podle §§ 482, 513 c. ř. s. dojíti povšimnutí. Bylo proto zamítnouti neodůvodněné dovolání s poukazem na v podstatě případné odůvodnění rozsudku soudu odvolacího.

Čís. 4.

Záznam práva zástavního dle § 38 lit. c knih. zák. povolití dlužno na pouhou žádost úřadů berních; v žádosti té však uvéstí jest alespoň, proti komu se za záznam žádá a proti komu byl vydán platební rozkaz, na nějž se žádost odvolává.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1919, RI 2/18.)

Usnesení prvního soudu (okresního soudu v Králíkách), jímž k žádosti berního úřadu povolen byl záznam práva zástavního pro poplatkovou pohledávku eráru, bylo rekursním soudem (krajským soudem v Hradci Králové) změněno a návrh berního úřadu zamítnut. Důvody: V podání berního úřadu není ani naznačeno, o jaký poplatek jde, a není v něm uveden platební rozkaz, jímž poplatek vyměřen a uložen. Vyhotovení tohoto rozkazu nebylo k návrhu připojeno. Soudu sice není pro povolení záznamu potřebí průkazu o doručení platebního příkazu osobě, proti níž záznam směřuje, však zmíněné nedostatky návrhu brání soudu zkoumati, zda jsou tu předpoklady § 38 lit. c knih. zák. pro povolení záznamu práva zástavního, jež patrně jen o toto ustanovení zákona opíráno by býti mohlo. Pokud by pak zvláště návrh směřoval snad k uplatnění věcného ručení nemovitosti, nevyhovuje výnosu fin. min. ze dne 27. prosince 1859, č. 236 ř. z., z něhož vysvítá, že jest k tomu třeba platebního příkazu vydaného na osobu vlastníka nemovitosti, jež dle § 72 popl. zák. za poplatek zavázána jest. Bylo tudíž vyhověno důvodné stížnosti knihovního vlastníka nemovitosti.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu finanční prokuratury nevyhověl.

Důvody:

Jest sice pravda, že dle § 38 lit. c knih. zák. záznam práva zástavního sluší povolit na pouhou žádost veřejných úřadů, které — jako úřady berní při poplatcích — dle působnosti své jsou povolány, aby z povinnosti úřední knihovní zajištění nároků eráru opatřily, a že tedy není třeba předložiti dotyčný rozkaz platební. Avšak z ustanovení § 94 č. 1 a § 21 knih. zák., dle nichž knihovní zápis lze povolit jen tenkrát, když dle stavu knihy pozemkové není ohledně nemovitosti žádné závaďy proti žádanému zápisu, a jen proti tomu, kdo v čas žádosti jako vlastník nemovitosti v knize jest zapsán, plyne, že v žádosti musí býti alespoň uvedeno, proti komu se za záznam práva zástavního žádá a proti komu rozkaz platební, na nějž se žádost odvolává, byl vydán, poněvadž by jinak knihovnímu soudu bylo znemožněno, žádost dle předpisu § 94 č. 1 knih. zák. zkoumati. Této náležitosti žádost berního úřadu o záznam práva zástavního nevyhovuje; neboť okolnost, že v žádosti mezi osobami, které mají býti vyrozuměny, jest uveden i vlastník hypoteky, nestačí, poněvadž ze žádosti není zjevno, proti které z osob tam uvedených zápis směřovati má. Byla proto žádost o záznam soudem rekursním právem zamítnuta.

Čís. 5.

Prohlásil-li pojišťovatel, že není sice povinen pojištěného odškodnit, že jest však ochoten, aby se vyhnul soudům, vyplatiti mu část odškodného, jest to odepřením plnění, které mu překáží, aby se dovolával předchozího ujednání, že v ý š e plnění, k němuž jest povinen, má býti určen rozhodčím soudem.

Na základě ujednání takového může pojišťovatel jen tehdy s úspěchem popíráti příslušnost řádných soudů k rozhodování o žalobě na zaplacení